

Namque ubi nullus amor, nihil efflorescit amoeni;
At metus it socius, mœrorque affinis amori est.

Nec tamen ipse sibi satis est homo : semper inanis,
700 Si felix velit esse, foras se effundat oportet.
At non incassum certè cupit esse beatus;
Quod Natura animis insevit, futile non est:
Unde igitur, Quinti, felix erit? Unde beari
Explique potest? Quidnam hunc satiabit amorem,
705 Ni genus omne boni; ni fons Deus ipse honorum?
Ergò aliquis Deus est: quanquam illius immemor erras,
Frivola venatus toto ludibria Mundo;
Et breve, nil solidi reputans, depasceris ævum.

No n venit ista tibi divinâ ab origine labes.

710 Unde profecta? scies; & cujus numine priscum
Instaurare decus, veræque resumere gustum
Virtutis, patrio purgatus crimine, possis.
Quòd si hominem melius peccare haud posse fuisset,
Dic hominem melius sine libertate futurum.
715 Nam bene vel malè agat, fuerit si liber, oportet.
Si non liber erit, sed vi cogente feretur,
Nec bene, nec malè aget: quamvis bona vel mala fiant.
Si vitium nequit esse, nequit consistere virtus.
Arbitrè summo nos hīc despectat Olympo,
720 Nec menti invidet arbitrium. Quò vadimus, ille
Semper adestr: quòd se fert ultro nostra voluntas,
Illuc ad positas motūs in corpore leges
Auxilio sequitur; poenaisque aut præmia servat.

Hinc sacro haud semper feriuntur fulmine fontes,

725 Secura & crescunt dilatis crimina poenis.

Illi exultantes irato sæpe fruuntur
Numine; sed frustra: quoniam Deus imminet ultiors,
Inque caput vindicta filo suspenditur ensis.
At non humanis odiis hæc ultio fervet;

730 Seu subito lapsu cœlo ruat aëta tonanti,
Seu claudio pede sera apprendet antevolantem.
Regula nam recta est, summi natura Parentis;
Quod curvum reprobat; sibi nec finit omne per ævum
Congruere: & falsa ut semper contraria veris,

735 Sic animi per se vitio contrarius ille est.
Nec dum peccamus, dolet aut percellitur irâ;
Sed sua virtuti, sceleri sua præmia reddit,
Illæsus scelere, haud nostrâ virtute beatus.

JAM quòd Natura hæc tam multâ prædicta culpâ

740 Arguitur; Mundumne tibi, tibine organa Mundi
Facta putas? Disce, heu! tumidos compescere flatus.
Quantula pars rerum, vortex, quo currimus, ille est!
Vorticis & pariter nostri pars quantula Tellus,
Ac nostræ Telluris homo! sunt plurima nobis

745 Dedita, sunt aliis quoque multa; sed omnia foli
Sunt subiecta Deo. Si năvibus æquora tentes,
Et Mare concussum tettis Aquilonibus obstet,
Involvatque ratem, quereris: tibi quid Mare debet;
Aut Maris ipse opifex? domus est tibi cara, crematur,

750 Fortunæque ruunt, atque it tua machina pessum:
Mortiferæ nobis pestes, nostrisque minantur:
Scilicet huic vitæ non est homo natus, at illum
Altera vita manet: paucos utcunque per annos
Degentem terris, suspiriaque ægra trahentem

755 Tot mala debacchata monent & quis sit , & unde ;
 Nec veram esse sibi patriam , quam transmeat exul :
 Ut bona circùm effusa docent simul esse parentem
 Largificum , qui dum mutantur cetera , perstat :
 Sic mala mixta bonis , perituro corpore mixtum
 760 Et mente haud periturā hominem , ne flagret amore
 Corporis , erudiant ; vel nobilitate tumescat
 Immemor auctoris , stolidoque superbiat ausu.
 Jamverò in pelagus cadere & deserta locorum
 Aut pluviam , aut rorem , quando sitit arida Tellus ,
 765 Incusas frustra. Sunt legum eventa minora ,
 Quas toti posuit generales Conditor Orbi.
 At non propterea terris prodesse calorem ,
 Aut opportunos venturis frugibus imbres ,
 Aut fruges aptas animantibus esse negabis ;
 770 Multaque de genere hoc jam carmine prodita nostro.

A s t auctorem operum tantorum & cuncta regentem ,
 Quo jure insimulas ? Tu ne illum vincere posse
 Consilio speras , faber ipse peritior Orbis ;
 A quo , nil in te est , quod non acceperis ; imò
 775 Quo sine , quæ versas animo , versare nequires ?
 Utrum ego crediderim , bene se gefississe creantem ,
 Omnia qui potuit ; melius ne creanda fuisse ,
 Si tu , vilis homo qui nil potes , illa creasses ?
 O ratio humanæ mentis , quām cæca superbis !
 780 Hæc in mente Dei , si quondam carcere rupto
 (Atque utinam) aspiceres , pro ! quām tibi justa repente
 Cuncta viderentur , quæ nunc malè cognita damnas !
 Nonne vides incompositas aliquando figuræ
 Depingi planâ in tabulâ ; nec forma nec ordo est ,

785 Nec sibi respondent partes , temere omnis in arcum
 Linea curvari , seriem nec habere putatur :
 Levis at in medio steterit cùm fortè cylindrus ,
 Tunc tersam in faciem confusos arte colores
 Colligit , & vultus reddunt vaga monstra decors.

790 O B S E R V A S , quid ventus atrox aut pinguibus arvis
 Aut tectis noceat , quid nimbis concita grando :
 Sed tempestatum vicibus quæ norma quotannis
 Servetur , quā quisque fide revolubilis annus
 In se se redeat , promissaque dona reportet ;

795 Utque canorum Ver flores , frumentaque fundat
 Æstas , & sudans Autumnus dulcia vina ,
 Non curas. Neque in id constanti sidera lege
 Conspirare putas , sit uti viventibus omnem
 Per Terram cibus , & segetes renoventur alendis.

800 Attamen hæc alias nancisci corpora formas
 Debuerant , aut his , quæ nunc datur esca parari .
 Non ruit è nimbis igitur temerarius imber ;
 Nec nimbi sursum è pelago sine lege feruntur ;
 Nec sine more leves instigant nubila venti ,

805 Sic & vitales possint ut carpere succos ,
 Arboribus ductæ radices , floribus , herbis ;
 Et liber , ut plantæ fibras succique canales
 Vestiat , impediens haustus ne defluat humor .
 Sic proprio sua cuique modo sunt organa plantæ ,

810 Ut communi ab humo sumtos variare liquores ,
 Inque sui generis valeant convertere formam ;
 Et lignum & frondes unâ recreentur ab escâ .
 Sic data , progeniem quæ servent , semina cunctis
 Ac toga seminibus , quæ protegat undique clausa .

815 Sic robur trunco , sic vis accommoda ramis ,
Ut patulum vel procerum est cujusque cacumen.

HAUD magis ex aliquo credes errare Planetas
Consilio , Solemque suis lucere Planetis ,
Ut quo ardore carent , Orbes secundet opacos ,
820 Uniusque foci semper volvantur ad ignem :
Saturno atque Jovi comites adnare propinquos ,
Ceu Terræ Lunam ; ut noctes quasi Sole retento
Sublustres facere , atque absentem reddere possint :
Totque alios itidem Soles , quot sidera fixa
825 Sunt Cœlo , atque illis sua collustranda subesse
Corpora , quæ comites alii majora sequantur ;
Una sit , ut toti lex , unaque regula Mundo .
Vis iterum casu hæc , aut vi contingere cæcā ,
Quas non agnoscunt , vel parva mapalia causas ?

830 O demens Epicure ! Dei vestigia passim
Effugis , at delere nequis ; te te illa sequuntur .
Quidquid agis , quodcunque vides , ars ipsa fatetur
Artificem . Deus hic , certè Deus . Haud timor ergò
Fecit in Orbe Deos primus , nec Jupiter uno
835 Creditus ex tonitru Terris regnare minaci .
Nostra sed in cunctis sibi conscientia rebus egestas ,
Multaque totius Mundi spectacula , nostris
Circumfusa oculis , quæ non fabricavimus ipsi ,
Auctorem secunda suum , nostrumque perinde
840 Vulgarunt : suetique homines , miracula rerum
Obvia cùm spectant , primas inquirere causas ,
Ociùs ad Numen se convertere paternum .
Notities tum coepta suî , tum cognita mentis

Nobilitas sociâ cum debilitate , bonique
845 Indeffesus amor nullâ hic in parte reperti ,
Quale animo capitur votisque optatur anhelis
Insatiabiliter , precibus tentare Parentem
Compulit , afflatu quem cuncta fovere benigno ,
Et nostras audire preces , & velle juvare ,
850 Velle & posse simul , Natura suaserat auctor .
Huc timor accessit : quis enim bona fervidus ardet ,
Quin mala continuò metuat ? Mens inter utrumque
Jaçtatur ; pariterque animos contraria tangunt .

A t quia terrarum Dominis lex utilis illa est ,
855 Quæ mortale Deo genus afferit , atque minatur
Sacrilegis poenas , & spondet gaudia rectis ,
Atque in subsidium venit , omni mente subactâ ,
Legibus humanis , fuge credas Regibus inde
Securum ob regimen tot religiosa reperta
860 Deberi : ne sit crebro jaçtata tumultu
Publica res ; aut infrenos discordia cives
Uribus exagitet ; vel compita sanguine manent ;
Atque ipsum ruat in solium furibundus atroxque
Libertatis amor . Nam quamvis legibus adsit
865 Suffragata bonis , Regum fidissima custos
Religio , tamen antè fuit quâm sceptrâ tenendi
Jus foret , inque greges hominum concessa potestas .
Sic laudum famæque sitis , sic ardor habendi ,
Et nostræ opprobrium malesuada superbia mentis ,
870 Sic pudor , & recti , Naturæ dona , voluntas ,
Antè in privatis fuerant , sapientia Regum
Provida communes quâm vertere nosset in usus .
Ut ratis inventor , liquidum qui currere princeps

- Ausus iter, tabulâque necem sibi distulit unâ ,
 875 Non velis Zephyros, Zephyris sua vela paravit.
 Nil creat ars; rebus solùm utitur illa creatis.
- Si Deus haud esset, nec se passim ipse videndum
 Præberet, quonam hunc poterant sibi fingere pacto
 Mortales? Mera Mens sensus non afficit; illam
 880 Reddere quæ possit, non ulla occurrit imago.
 Non hunc adscivit sanè in sua vota libido,
 Quem potius veluti censorem exosa severum
 Detrectat. Supereft ut homo vi luminis ipsâ
 Agnorit lumen summum, & ratione coactus ,
- 885 INDE per humanas gliscente libidine mentes,
 Vera Dei sensim species squalescere coepit.
 Nam populi Dominum veriti, at quis funditus esset
 Obliti, non jam æternum, non simplicem & unum ,
 Multiplici foedè pictum coluere figurâ :
- 890 Membratim in varios ausi discerpere Divos ,
 Atque Deas; prout usus erat, suasitve cupido.
 Venit adulatrix & fallax turba clientûm :
 Huc accesserunt Sophiæ mysteria testæ ,
 Et mirabilium inventrix Facundia rerum ,
- 895 Historiæ malè tuta fides, & carmina Vatum
 Ingeniosa, vel affinis Pictura Poësi.
 Qui quondam in rebus Numen videre creatis ,
 Thure salutabant res ipsas: victima trunco
 Plurima, vel monstro, lapidique hominique cadebat.
- 900 Et latratorum sapiens Ægyptus Anubim ,
 Simiolum atque bovem, caulesque & vilia cepe ,
 Et pestem Nili Crocodilum in vota vocavit.

- Ac velut infectâ deducti ab origine rivi ,
 Effundunt pestem latè: ceu flamma vagando
 905 Crecit, & innumeros prorumpens excitat ignes ,
 Unde nova, inque horas majora incendia surgunt:
 Sic totum insulsis deceptum fraudibus Orbem
 Stulta supersticio pro Relligione subivit.
 Illam, Epicure, tuis merito convellere dictis
 910 Fas erat; illa tuos versus, argute Lucreti ,
 Promeruit; jam tunc poteras pro ludere Vero:
 Sed furor est, Divûm impuras dum subruis aras ,
 Unâ sancta Dei templa involuisse ruinâ.
- AN quia Mente sequi rem non potes infinitam ?
- 915 At tibi Materies est infinita: neque ipse
 Finiti quidquam caperes, nisi semper adeset
 Nota infiniti, teque illustraret imago:
 Ut tenebras nemo, nisi noto lumine, nosset.
 Namque infiniti tantum est absentia finis ;
- 920 Qui monstrat, non id quod adest, sed plurima deesse.
 Ut tenebræ nil sunt, nisi notæ absentia lucis.
 An quòd ab immenso refugis? sed Materiæ vis
 Est immensa tibi. Fortè omnipotentia lædit?
 At tibi Materiæ non est finita potestas.
- 925 Æternumne? Æterna tibi sunt semina rerum.
 Jam video quid sit; nimirum Numen abhorres ,
 Quòd tibi sit testis, dominus, judexque; negasti
 Propterea Mentem, cùm cetera sponte professus
 Totâ non dubites in rerum agnoscere summâ.
- 930 Qui tibi fas Mentem è rebus delere supremam ,
 Dum tibi Mens ipsi est, Menti & conjuncta voluntas ?
 Nec modò tu, sed cuncti homines, noscuntque voluntque.

Ergò quam dotem res non immensa, sed arctis
Limitibus conclusa tenet, quam debilis atque
935 Invalida, hanc Rejī, cunctis quam excellere rebus
Et vi stare suā sine fine modoque fateris,
Non tribues? Apage indocilis deliria sectæ.

JAM si infinitum ex finitis partibus omne
Dixeris, ut tibi sit rerum infinitus acervus,
940 Non res, quæ toti superedita præsit acervo;
Despis. Id suprà Vero pugnare docebam:
Cùm de Materiæ numero punctisque minutis
Differerem. Simplex, unum simul esse probavi,
Omne infinitum; non constat pluribus unis.
945 Sic æternum haud innumeris componitur horæ
Momentis; nec præterito, præsente, futuro:
Præsens perpetuum est. Solis succedere rebus
Quæ pereunt, sua nec sumunt primordia per se,
Finitumque datur carptim percurrere tempus.
950 Non capis hæc, inquis? Tua Mens finita profecto
Tantùm finitas potis est comprehendere moles:
Verùm ex finitis aut mole aut tempore rebus,
Infiniti aliquid se supra intelligit esse:
Cujus ad effigiem (quæ nobis insita, rerum
955 Fit velut exemplar) quidquid proponitur, illâ
Parte vel hâc mancum, subitò revocare solemus.

QUÒD si ita non esset, tanto durabilis ævo,
Tantâ mole tumens, vel tam perfecta videri
Res animo saltem & meditandi robore quiret,
960 Tantaque vi numeri, nihil ut perfectius unquam,
Aut durabilius, majus, numerosius esset;

Vel genere in quovis cumulatius esse potest.
Id verò, si corpus erit, nunquam accidit. Imò
Addimus oblatis semper. Nam quolibet ævo
965 Percipimus confessim aliud diurnius ævum,
Et numerum numero majorem, & corpore grandi
Grandius. Expleri nec Mens, nec nostra Voluntas
Usquè potest, nisi re infinitâ. Si nihil esset
Hoc infinitum, nostrâ non Mente federet
970 Primitus: effigies nihili non ulla relucet.
Ergò est infiniti aliquid sine corpore; nobis
Quod nunc percipere est licitum, comprehendere nunquam,
Affari nondum: quò se irquietus amando,
Dum nec opinatur, contemplandoque vicissim,
975 Fert animus noster; nec, dum potiatur abunde,
Stare potest; quamvis illum finita retardent
Interea, & veris inhiantem falsa morentur.

TU quoque, qui Mundo nævos offendis in ipso,
Et meliora bonis atque integriora requiris,
980 Perfecti effigiem geris altâ mente repostam.
Ista sed unde tibi nata est perceptio, & usquè
Progrediens desiderium ulteriora fruendi?
Sanè hæc perfecti quædam exemplaris imago est.
An venit ex te ipso? Non tu perfectus. An ipsis
985 A rebus quæ sunt? Neque enim nihil intulit illam:
Sed si à corporeis; perfectas esse negasti.
Ergò à perfectâ, quæ sit sine corpore, causâ:
Corporaque atque animos supra celissima nostros.

NUNC age, quæ nostrâ capiuntur mente, vel ipsis
990 Sensibus obvia sunt, vel nullo prædicta sensu.

Quinam intelligeres, quæ sensus acumine nullo
Assequitur, quæ sponte tibi simulacra facessis,
Corporeos extra fines aliquando vagatus,
Æternum, immensum quoties meditaris, & unum;
995 Has nisi Mens ideas tibi summa effingeret intus,
Mens incorporeos solers miscere colores?
Jamverò referunt ipsis quæ corpora sensus,
Quî se depingunt animis, ut cognita fiant?
Notities etenim non est vicinia, motus,
1000 Formaque Materiæ, nec progeneratur ab illis;
Diversum genus; haud radix communis utrisque
Esse potest: si non ad eam mecum ipse recurras
Quæ rerum genitrix cunctarum & causa profecto est,
Insinuans arcana tuæ in penetralia mentis.
1005 Denique, nec per se Mens ullo corpore tangi,
Nec quocunque modo connexum impellere corpus
Nostra potest. Unde est igitur, quod mutua se se
Commoveant; certisque in corpore motibus ortis,
Notities menti adveniat, tum certa cupido:
1010 Atque ex notitiâ certâque cupidine mentis,
Quidam enascantur motus, & corpore gliscant?
Naturas adeò duplices quæ fibula neicit?
Quidquid enim neicit partes, ad utramque necesse est
Pertineat: sic vitta manus, sic lora jugales,
1015 Vincula sic ulmo vitem, sic stamina pannos.
At vinclum, si corpus erit, quî prendere Mentem;
Et si incorporeum, quî prendere membra valebit?
Ergò Infiniti conjunxit sola voluntas.

PROPTEREA non Mundi animam mentemve putabis
1020 Esse Deum; quasi sit commixtus corpore magno,

Tanquam

Tanquam immensus homo, ceu nos compendia Mundi.
Nam si Materiæ summam pollere sagaci
Confilio velles, jam te memorata refellunt,
Omni quæ nostram secernunt corpore mentem.
1025 Nec Mens una foret: sed quot ramenta, tot essent
Materiæ mentes; quarum discordia nullos
Ad numerum, rectoris egens, componere motus
Posset; & ipsa suis rueret disperdita membris.
Vel si privatis conflatam ex omnibus unam
1030 Credideris Mentem, ceu totum è partibus, et si
Corporis expertes non inficiabere cunctas;
Haud minus errabis: quia Mens ex Mentibus esse
Nulla potest; nec habet varias concordia Mentes.
Quæque suâ vi freta, suo quoque libera seorsum
1035 Censem agitque modo, nil comparis indiga proflus;
Nescia quod reliquæ celent. Non ulla Senatus
Naturam Consulta, aut Plebiscita gubernant:
Nec regit unanimis totum Respublica Mundum.

DENIQUE si Mundo junctam concedere Mentem
1040 Sic libeat, qualis nostro Mens corpore degit,
Falleris haud dubie. Nullo sociabile nexu
Maxima quî potuit sibi Mens adsciscere corpus?
Non etenim, ut nostro de corpore diximus antehac;
Vis jussit major discordia vincula necti.
1045 Præterea, vel non omnes in corpore Mundi
Illa reget motus, ut Mens non dirigit omnes
Corpore in humano; multos, licet aceola, nescit;
Unde, (nefas) Deus ex alio fit numine pendens;
Et cum Materiâ regnum partitur inertis:
1050 Vel nihil in Mundo geritur, quin ille sit auctor.

Ee

Tum rursus quæram : fuerit num primitus Orbis
 Absque Deo ; dederitne Deus primordia Mundo ?
 Si dedit , hic Deus est quem cernuus Orbis adorat ;
 Nec proprii consors operis , verùm arbiter & Rex
 1055 Dicetur nobis : quis & assentire negabit ?
 Quòd si non dederit , duo sunt æterna. Quid ergò ;
 Alterum ab alterius , quod per se est , Numine pendet ?
 Quod per se est , parte ex aliquâ pendere repugnat.
 Quo pacto , nisi Materiæ penetralia nossent ,
 1060 Tantos Materiæ motus , tantâ arte cieret ?
 Nam neque fas nobis ita nostrum subdere corpus ,
 Quos hujus strûctura latet , quos organa fallunt.
 Et qui pernoscat , si non etiam ipse creavit ?
 Ergò non aliter Deus est quàm credimus. Ille
 1065 Solus per se se est. Ex illo cetera rerum
 Suntque , manentque ; ex se in nihilum redditura repente ,
 Ni teneat , servetque volens. Hæc unica cunctis
 Causa potens & prima. Hinc omnes corpore motus ;
 Hinc ideæ nostris oriuntur mentibus omnes.

1070 O felix nimium ! si jam exitiabilis error
 Excidit ; ô felix ! tua si bona denique noris :
 Maëte animo , Quinti ; nova te via ducit Olympo.
 Si Deus est , si tota Deum Natura parentem
 Concelebrat , nonne hunc & gens humana fateri ,
 1075 Et colere , & Numen debet redamare paternum ?
 Et quid amabilius perfecto ? Quidve placebit
 Menti hominum , si non placet infinita venustas ;
 Innumerabilium summa , & constantia dotum ;
 Et superexcellens , atque immutabilis ; ipsum
 1080 Omnino , veréque quod est ? Nam cetera tantum

Nonnihil , ac potius defectu cognita , quàm re :
 Quæ vix esse putas , nihilò contermina semper.
 Ten' moveat dulci natura precaria sensu ,
 Nec Natura movet , quam per se stare necessum est ?
 1085 Quandoquidem sola est , quam non ita stare repugnet.
 Rivum admiraris , Mare non miraberis ipsum ?
 Hunc etiam docili sic mente sequamur oportet ,
 Ut , si quid credi velit , id credamus : origo
 Nam Veri est ; & si mendax , jam non Deus esset :
 1090 Tum , si quid fieri velit , id faciamus : ab omni
 Nam famulos nutu Domini pendere fatemur.
 Hinc omnis stat Religio : quam spurca Lucretî
 Rejicit impietas , & diro carmine delet ;
 Ut regnet sancto pro Numine foeda Voluptas.

1095 J A M , si humanarum quàm sit confusa tuemur
 Conditio rerum , nova mentibus inde micat lux.
 Justus enim Deus est : hominum gens libera. Merces
 Debetur cunctis adeò ; & quæ debita , tandem
 Redditur. Id planum est. Sontes autem esse beatos ,
 1100 Cuncta bonis adversa , vetat lex ipsa parentis
 Naturæ , nec justitiæ sinit inclytus ordo.
 Rectè igitur factis sua reddi præmia verum est ,
 Poenas flagitiis. At non ita semper utrisque ,
 Dum vivunt homines & mortis regna frequentant ,
 1105 Evenit. Ergò aliud merces differtur in ævum.
 Nam cùm incorporeæ Mentis natura sit expers
 Interitûs , atque æternæ sibi conscientia vitæ ,
 Hoc fieri nequit , ut qui servat corporis ipsam
 Materiem , justo indotatas munere mentes ,
 1110 Immemor anteacti , perdat , nihiloque reportet.

Sic animis innata Dei super omnia justi
Notities, hanc sacrilego spem tollit iniquam,
Impunita suis deleri crimina fatis,
Æquatamque sibi sortem cum insonte futuram.

- 1115 QUAPROPTER geminis fundatur nostra columnis
Relligio; quas non timor aut malesuada cupido,
Ipsa sed ante oculos prudens Natura locavit:
Esse Deum auctorem rerum, justique tenacem;
Esse animos nullo perituros temporis ævo.
- 1120 Sed quia non poterant hominum diversa per orbem
Tot capita inter se concordi degere sensu;
Ac primam Veri effigiem turpavit in horas,
Qui passim infecto de fonte scaturit error;
Naturæ vox conciderat, lex victa fluebat
- 1125 Naturæ, humanis nisi vox divina sonaret
Auribus; & sanctam cui nos submittere vellet,
Amoto Deus ipse daret velamine, legem:
Ut fax Naturæ, meliori lumine fulgens,
Jam dubiæ noctis malefidas vinceret umbras.
- 1130 At te vix natum, Quinti, atque à matre recentem
Non ausim exemplo saturare valentibus escis:
Suscipies, cùm te firmârit robore adulto
Recti assuetudo constans & casta voluptas:
Interea leve de nostro lac ubere fuges.

F I N I S.

Et qui
Menti homini
Innumeratæ reditæ quoque
Insuperexcellit, & innumeratæ
1080 Omnia, & non per se pollici, sed per se sententias.

INDEX RERUM
QUÆ IN HOC POEMATE TRACTANTUR.

A.

AETHERIS, qui Vacui vicem
peragit in movendis corporib; naturam explicat Poëta, 70 & seqq.
Ab æthere terram ambiente, gravitatis causam repetit, 147 & seqq.

Alexandri Magni impotens bellandi cupiditas, 15.

Alites. Mira in eis membrorum compositio, 280 & seqq.

Amor virtutis multum distat à pœnæ formidine, 12.

Anaxagoras. Epicuri de Atomis commentum cum Anaxagoræ homœomeriâ confertur, nec minus absurdum esse probatur, 122.

Anima. Esse Deum, esse animam immortalem, hæc duo fundamenta esse Religionis, 436. Vide Mens.

Antima belluarum. Vide Bellue.

Animantia. Ridiculum Epicuri de

ortu ac nutritione primorum animantium opinionem Poëta exagitat,

290 & seqq. Descendit ad Epicuri &

aliorum Atheorum sententiam de

generatione animantium, quæ nunc

nascentur; eamque per solas motus

leges explicari non posse affirmat,

298 & seqq. Animantium primum

semen, nec à seipso, nec casu, factum

esse demonstrat, 318 & seq. ergò à

mente aliquâ summè peritâ, & aterna,

procreatum esse, 319 & seq. Ani-

malium cujusque generis semina omnia in primo animali masculo conclusa fuisse probat, 323 & seqq. Causam exponit infecunditatis corporum animalium quæ ex geminâ specie conflantur, 327 & seqq. Infistam propagandæ sobolis curam, 330. in natum animalibus semen, ibid. & s. in eoque tuendo Providentia diligentiam ostendit, 333 & seqq. Nulla animalia nisi è conjugio orta esse, Præter unum cujusque generis, in quo Deus totum genus primò condidit, 344 & seqq. Vide Bellue.

Annus. Quatuor anni tempestatum ratio sigillatim exponitur, 387. Ex certis anni tempestatum vicibus Mundi auctor probatur, 406.

Apum industria, 237 & seq.

Aristarchi neglecta doctrina Copernici studio rediviva, 351.

Aristippi non sententia pejor sententiæ Epicuri, sed animus veracior,

Aristotelis doctrina de forma artifice exploditur, 294 & seqq. Quomodo de origine rerum distant Epicurus Aristotelesque, 296.

Astronomia. Laudat eos viros qui Astronomæ illustrandæ insignem operam dederunt, 350 & seq. His Epicureos, & præcipue Lucretium, comparat, 352. Si Astronomæ studiosi laude digni sint, quantò magis ipse Astrorum conditor, 392 & seq.

E eii.